

Taide- ja elämyspedagogiikka lasten ja nuorten osallisuuden ja hyvinvoinnin rakentajana – koulutuksen
Kehittämisprojekti, 2022

Irti klikeistä eli harjoitellaan yhteistyön tekemistä kaikkien kanssa

1. Tarve

Olemme tänä syksynä kumpikin menneet uuteen työpaikkaan. Ryhmämme ovat meille uusia ja keskenäänkin ryhmien jäsenet ovat toisilleen osittain uusia. Se näkyy oppilaiden toiminnassa; hakeudutaan hyvin helposti tekemisiin vain ystävien kanssa.

Kehittämiprojektissa mukana olevat ryhmät tulevat alati muuttumaankin, koska toinen projektin luokista on yhdysluokka ja joka vuosi osa luokasta siirtyy seuraavalle luokka-asteelle. Myös kehitysvammaisten ryhmä muuttuu koko aika, koska osa lähtee esim. ammattia opiskelemaan. Annen ryhmä koostuu 4.-9. luokan kehitysvammaisista oppilaista. Johannalla on 3.-4.luokan yhdysluokka.

Koska tiedämme (Pietilä 2021), että tuttuus luo ryhmään turvallisuutta, päätimme kehittämissprojektissa lähteä kehittämään ryhmiemme ryhmä- ja yhteistyötaitoja. Jos ryhmien jäsenet pitäytyisivät yhteistyössä vain tuttujen kanssa, jäisivät muut vieraammiksi, eikä ryhmä 'turvallistuisi' kunnolla.

2. Empatia

Yhdessä tekemisen taito erilaisten ihmisten kanssa ja kyky asettua toisen asemaan (tuntea niin kuin toinen tuntee) ovat tärkeitä taitoja elämässä. Tuskin kukaan selviää nykyään esim. työelämässä yksin. Erilaisten ihmisten keskinäinen ajatusten vaihto, ideointi, keskustelu, analysointi, kritiikki jne. luovat täydellisen uusia asioita, joihin (työ)ryhmien jäsenet eivät yksin pystyisi (Haapaniemi ja Raina, 2014). Turvallisessa ryhmässä työskentely ei ole pelkästään mekaanista suorittamista vaan siinä on mahdollisuus kehittyä ja kasvaa ihmisenä (Pietilä 2021). Haapaniemen ja Rainan (2014) mukaan pedagogisen viihtymisen kolme kulmakiveä ovat turvallisuus, uteliaisuus ja vuorovaikutus. Hyvin ryhmäytynyt luokka edistää omaa oppimistaan ja ehkäisee syrjäytymistä, eli toimii pedagogisen viihtymisen periaatteiden mukaisesti. Opettajalla on iso rooli oppilaiden kannustamisessa myönteiseen vuorovaikutukseen, tunteiden ilmaisuun ja toisten huomioonottamiseen sekä kunnioittamiseen (Mast 2016). Ylipäänsä lapsen ja nuoren ottaminen huomioon kokonaisena, oman elämänsä kokonaisvaltaisena eläjänä on tärkeää ja edistää lopulta myös oppimista (Haapaniemi ja Raina, 2014).

3. Tavoitteet

- Tavoitteenamme on mahdollisimman turvalliset ryhmät. Siihen pyrimme oppilaiden keskinäisten yhteistyötaitojen parantamisen kautta sekä ryhmäyttämällä luokkia kokonaisuuksina. Kumpikin meistä ottaa harjoitteista ne käyttöön, jotka sopivat omille ryhmille huomioiden oman ryhmänsä turvallisuusasteen.

- Luokassa toimintakulttuurin muuttaminen niin että kaikki pystyvät työskentelmään kaikkien kanssa.
- Omien ryhmäyttämistaitojen ohjaamistapojen paraneminen.
- Omien ja oppilaiden tunteiden huomioiminen ja käsitteleminen. Tämä lisää ryhmän turvallisuuden tunnetta sekä vahvistaa opettajan ohjaajuutta (Haapaniemi ja Raina, 2014).
- Ajatuksena on, että ryhmäyttämistä kannustavaa toimintaa tehtäisiin tarkoituksellisesti viikoittain ellei jopa päivittäin.
- Oman luokan turvallisuusasteen nosto ylemmäs kohti syvän turvallisuuden ryhmää. (Pietilä: Turvallisen ryhmän rakentaminen webinaari)

4. Menetelmät ja niiden perustelut

Koska ryhmämme ovat myös itsellemme uusia, ei olisi järkevää aloittaa vaikkapa pitkäkestoista tai syväluotaavaa prosessidraamaa. Päätimme aloittaa keveämmin kokoamalla 'työkalupakkiin' lyhyehköjä, helposti toteutettavia draamallisia harjoituksia sekä metsätyöskentelyä. Draamallinen- tms. työskentely on aika vierasta ryhmillemme – aloitetaan siis maltillisesti.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että auki kirjoitamme hyväksi havaitsemiamme harjoituksia korteiksi, jotka laminoidaan ja kootaan laatikkoon. Kun kortit on asiallisesti koottu laatikkoon, tulee niiden käyttökin olemaan helpompaa. Kuten koulutuksessa kuulumme, muutamien harjoitteiden hyvä hallinta ja soveltaminen riittää pitkälle. Niinpä mekin päätimme, että kokoamme maksimissaan 25 eri harjoitusta 'harjoitepankkiimme'. Suurin osa harjoituksista on ehkä helpompi tehdä sisätiloissa, mutta mikäpä estää sopivien harjoitusten siirtämistä uloskin?

5. Toteutussuunnitelma

Kehittämiprojekti toteutetaan tulevan lukuvuoden aikana nykyisten ryhmiemme kanssa, mutta tehtyä materiaalia tulemme varmasti hyödyntämään myös myöhemmin työssämme.

Osa harjoituksista tehdään sisällä, osa ulkona. Yksittäisten harjoitusten kesto vaihtelee kymmenistä minuuteista jopa tuntiin. Harjoitekorttimme eli valitsemamme harjoitteet ovat nähtävillä tämän tekstin lopussa.

6. Reflektointi ja arviointi

Kehittämiproessimme alkaa voimakkaalla reflektoinnilla; millaisia harjoitteita valitsemme yhteisen taipaleen alussa oleville ryhmillemme, millaiseen ajankäyttöön meillä on mahdollisuuksia, mitkä harjoitteet kehittävät erikoisesti haluamiamme yhteistyötaitoja.

Yhteistä sopimusta määrättyjen harjoitusten käytöstä emme voi tehdä, koska ryhmämme on niin erilaiset. Tarpeet ryhmäytymiseen ovat ehkä samankaltaiset, mutta menetelmien tulee

todennäköisesti olla erilaisia. Siksi myös toiminnan aikainen reflektointi on hyvin tärkeää ja vaatii meiltä ryhmiemme vetäjinä silmää soveltaa harjoituksia. Prosessin reflektointi ennen, aikana ja jälkeen (Pietilä) kehittää koko prosessia. Ohjaajan tekemän reflektoinnin lisäksi on syytä pysähtyä reflektoimaan myös oppilaiden kanssa; kenen kanssa pystyn toimimaan (ohjeiden mukaan), kenen kanssa se ei onnistu ja miksi, miten ryhmämme toimii/ei toimi ja miksi, miksi opettaja haluaa meidän tekevän harjoituksia, miltä tehtävät tuntuvat, miten ohjaaja pärjäsikin (oikeudenmukaisen palautteen antaminen), mitkä olivat hankalia tai hyviä tehtäviä, jne.

Ryhmäytymistä edistäviä harjoituksia:

Nimi: Päät ylös, päät alas

Tavoite: Uskaltaa katsoa toista silmiin, keskittyminen

Kesto: n. 15 minuuttia

Säännöt: Leikkijät seisovat piirissä. He katsovat ensin omilla paikoillaan maahan. Kun leikin vetäjä sanoo 'Päät ylös', niin he nostavat katseensa ja katsovat suoraan jotakutamuuta leikkijää silmiin. Katseen pitää olla kiinteä ja liikkumaton (katse ei vaella). Jos kaksi leikkijää katsoo toisiaan yhtä aikaa, niin he vaihtavat reippaasti kävellen paikkaansa. Jos katse ei ns. osu kehenkään, leikkijä pysyy paikallaan. Kun ohjaaja sanoo 'Päät alas', niin katseet lasketaan taas maahan ja nostetaan hetken päästä käskystä kohti seuraavaa oppilasta. Katseen suuntaa muutetaan joka kerta, eikä ihan viereen saa katsoa. Jos joku oppilas ei vaihda kertaakaan paikkaansa niin se viittaa siihen, ettei hän uskalla katsoa silmiin tai että katse vaeltelee, jolloin paria ei voi löytää. Leikin tahti on melko ripeä (ohjaaja määrää tahdin); leikki vaatii keskittymistä.

Sovelluksia: Katseen lisäksi voisi kuiskata tai lukea huulilta sanoja.

'Katse tappaa'- versiossa yhteinen katse pudottaa pois pelistä, jolloin pelaajat voivat vajota maahan istumaan.

Nimi: Sokean palapeli

Tavoite: Toisiin luottaminen, yhdessä toimiminen

Kesto: n 10 minuuttia

Säännöt: Joukkueessa on 3-5 jäsentä. Joukkue valitsee yhden, jonka silmät sidotaan. Muut

antavat suullisesti ohjeita, miten palapelin kokoaja saa toimia. Ei saa koskea!

Tarvikkeet: huivi silmien peitoksi (1/ryhmä), palapeli (9-30 palaa) /ryhmä

Kilpailuversio: Ensimmäinen ryhmä, joka on valmis, on voittaja.

Nimi: **Lentävä matto**

Tavoite: ryhmässä toimiminen, muiden kuunteleminen, toteutustavan löytäminen yhdessä

Kesto: n 10 minuuttia

Säännöt: Koko ryhmä seisoo maton päällä. Tavoitteena on kääntää matto toisinpäin poistumatta matolta.

Tarvikkeet: matto (koko riippuu ryhmän koosta – niin, että ryhmä mahtuu sen päälle seisomaan)

Sovelluksia: Maton tai esim. ison sanomalehtiarkin päällä voi leikkiä ryhmäleikkiä, joka on

todennäköisesti toimivampi, jos ryhmä tuntee toisiaan. Esim. (4-hengen ryhmä) Ohjaaja

antaa esim. ohjeen 'Kolme jalkaa, kaksi polvea ja yksi käsi matossa'. Ryhmän pitää pohtia, miten he toimivat yhdessä, niin että sääntö toteutuu. Ohjeita vaikeutetaan koko aika. Lopussa voisi olla esim.

ohje 'Kaksi jalkaa matossa' – ryhmäläiset ovat kiivenneet toistensa selkään... (sovellusleikissä saa menemään aikaa 30 minuuttia)

Nimi: **Koneet ryhmäpantomiimeina**

Tavoite: Ryhmässä haasteen ratkaiseminen ja toimiminen

Kesto: n 15 min

Säännöt: Harjoite tehdään pienryhmissä (3-5 oppilasta). Ohjaaja sanoo jonkun laitteen / koneen ja kunkin ryhmän pitää muodostaa kyseinen laite ryhmänjäsenistään mahdollisimman nopeasti. Eli

ohjaaja sanoo yhdelle ryhmälle esimerkiksi leivänpaahdin ja ryhmä saa hetken aikaa miettiä

kokoonpanoaan. Tämän jälkeen ryhmät muodostavat näköisensä koneen/ laitteen itsestään

äänettömästi ja esittelevät sen muille ryhmille. Muut yrittävät arvata, mikä kone on kyseessä.

Sovelluksia: Pantomiimiaiheeksi käyvät toki muutkin kuin koneet, esim. soittimet, kulkuvälineet, keittiövälineet.

Nimi: Liikettä tilassa ja muutamia versioita siitä

Tavoite: Aistia ryhmän tilaa, havainnoida ja osallistua itse sen toimintaan

Kesto: 15-25 min

Säännöt: Ryhmä liikkuu tyhjähkössä tilassa. Ohjaaja kertoo, että on olemassa nopeuksia asteikolla 1-5. Ryhmä kävelee esim. nopeudella 2 ohjaajan ohjeiden mukaisesti (muihin ei saa koskea). Kun sopivan vauhdin asettaminen on opittu, voidaan kokeilla sitä, kuinka nopeasti ryhmä aistii sen, että joku pysähtyy (muut pysähtyvät heti, kun huomaavat sen) ja toisaalta kuinka juohevasti ja ilman ääntä ryhmä taas lähtee liikkumaan jonkun aloitettua liikkeen.

Sovelluksia: Liikkumista jatketaan esim. vältellen muiden katsetta, mutta törmäilemättä; tervehtimällä katseella vastaan tulijaa; keskustelemalla hetki annetusta aiheesta.

Yhdessä versiossa ryhmä jaetaan ensin pareiksi. Nämä parit koittavat keskenään pitää katsekontaktin, vaikka kaikki liikkuvat tilassa ja ihmisiä tulee välillä eteen.

Kolmen hengen sovelluksessa kaksi jäsentä koittaa pitää katsekontaktin ja yksi häiritä sitä sekä olla kahden välissä kaikkien liikkua tilassa.

Ryhmäversiossa kaikki liikkuvat tilassa ensin vapaasti, koskematta toisiinsa. Kun ohjaaja huutaa, esim. kolme ja peukku, niin kaikki koittavat hakeutua 'kolmen peukun ryhmään'. Kun joku jää ilman ryhmää, niin pelaajat saavat lainata toista peukkuaan toiseen ryhmään – muodostuu verkostoja.

Liikkumista tilassa voidaan tehdä myös pienryhmissä, esim. olkapäät kiinni toisissaan...

Nimi: Viidakon ääniä

Tavoite: Keskittyminen ja toisen kuunteleminen

Kesto: 20 min

Säännöt: Luokkaan on tehty ensin iso tila. Otetaan pari ja sovitaan yhteinen, viidakkotyylinen ääni parille (pirinä, kuiskaus, ujellus, lyhytsana/äänne...). Ohjaajan kannattaa tarkastaa äänet, ettei peliin tule vahingossa liian samanlaisia ääniä. Toinen parista menee istumaan tilan keskelle silmät suljettuina. Toinen parista lähtee liikkumaan äänettömästi ympäri tilaa, tullen välillä lähemmäs omaa pariaan ja välillä ollen kauempana. Samalla, kun hän liikkuu, hän toistaa parin yhteistä ääntä, välillä hiljempää, välillä kovemmalla äänellä, pitäen pitkiä taukoja tai toistaen ääntä tiuhempaan. Joka kerta, kun keskellä oleva pari kuulee yhteisen äänen muiden äänien joukosta, hän nostaa kätensä – liikkuva pari tarkkailee koko aika, nostaako pari kättään. Osia vaihdetaan jonkin ajan päästä. Lopuksi tarkastetaan kuuliko keskellä oleva pari äänen joka kerran, kun liikkuva pari teki sen. Keskustellaan siitä, miksi pari ei aina nostanut kättään, kun ääni kuului.

Sovelluksia: Aina ei tarvitse olla viidakossa, voidaan olla aamuliikenteessä, yhteisissä juhlissa (kuuluuko esim. oma nimi), leikkipuistossa, vedenalaisessa maailmassa...

Nimi: Metsätaideteos

Tavoite: ryhmässä toisten kuunteleminen ja yhdessä luovasti toimiminen

Kesto: 30 - 45 min

Säännöt: Pienissä oppilasryhmissä (4 – 6oppilasta / ryhmä) kuljetaan metsässä ja etsitään lehtiä, tikkuja ja muita luonnonmateriaaleja, joista voidaan rakentaa myöhemmin kollaasi. Tärkeintä on, että kaikki tuovat jotain mukanaan taideteokseen. Kollaasin voi valmistaa ulos kentälle tai sisällä liimaamalla pahville. Ryhmä keksii teokselleen nimen. Teokset esitellään muille.

Nimi: Myyrien seikkailurata

Tavoite: ryhmässä toisten kuunteleminen ja yhdessä luovasti toimiminen

Kesto: 45 – 60 min

Tarvikkeet: tennispallo / ryhmä, mahdollisesti opettajan esivalmistettuja välineitä joka ryhmälle
(esim. narua, sakset, ...)

Säännöt: Ennen leikkiä, opettaja tarkastaa metsäalueen ja tekee sen vaarattomaksi.

Sitten muodostetaan pienryhmiä (4 – 6 oppilasta / ryhmä). Tässä leikissä tavoite on rakentaa myyrille seikkailurata metsään. Ennen kun ryhmät pääsevät metsää, sovitaan opettajan kanssa yhteiset säännöt. Ne voi sopia jokainen ryhmänsä kanssa tai tässä on muutama ehdotus:

- Eläviä puita ja kasveja ei saa vahingoittaa.
- Radalla on oltava vasempaan ja oikeaan käännoiksiä.
- Radan on oltava vähintään n. 4 metriä pitkä.
- Radalla on oltava ainakin yksi hyppyri.
- Radalla on oltava ainakin yksi tunneli.
- Radasta täytyy kuulua jotain ääntä.

Sovitun aikajänteen sisällä (1h) ryhmä rakentaa oman ratansa. Ryhmä saa käyttää metsästä löytyviä materiaaleja ja mahdollisesti opettajan tuomia välineitä ratansa valmistukseen.

Tunnin kuluttua jokainen ryhmä esittelee oman ratansa. Jokaisella ryhmällä on kolme yritystä näyttää esim. tennispallolla, miten se menee radan läpi.

Nimi: Sopulien seikkailurata

Tavoite: ryhmässä toisten kuunteleminen ja yhdessä luovasti toimiminen

Kesto: 45 – 60 min

Tarvikkeet: tennispallo / ryhmä

Säännöt: Paras keli lumesta muovaamiseen on silloin kun ulkolämpötila on 0-+3 astetta. Aluksi muodostetaan pienryhmiä (4 – 6 oppilasta / ryhmä). Tässä leikissä tavoite on rakentaa sopuleille seikkailurata lumiseen metsään. Ennen kun ryhmät pääsevät metsää, sovitaan opettajan kanssa yhteiset säännöt. Ne voi sopia jokainen ryhmänsä kanssa tai tässä on muutama ehdotus:

- Eläviä puita ja kasveja ei saa vahingoittaa.
- Radalla on oltava vasempaan ja oikeaan käännoiksiä.

- Radan on oltava vähintään n. 4 metriä pitkä.
- Radalla on oltava ainakin yksi hyppyri.
- Radalla on oltava ainakin yksi tunneli.
- Radasta täytyy kuulua jotain ääntä.

Sovitun aikajänteen sisällä (1h) ryhmä rakentaa oman ratansa. Ryhmä saa käyttää metsästä löytyviä materiaaleja ja ratansa valmistukseen. Tunnin kuluttua jokainen ryhmä esittelee oman ratansa. Jokaisella ryhmällä on kolme yritystä näyttää esim. tennispallolla, miten se menee radan läpi.

Nimi: Tuikkusta

Tavoite: parin kanssa toimiminen

Kesto: 45 min

Tarvikkeet: taskulamppuja (1kpl / ryhmä), heijastinliivi (1kpl / leikkijä), langanpätkiä (3kpl/ leikkijä)

Säännöt: Tätä leikkiä leikitään joko pimeässä helppokulkuisessa metsässä/ puistossa tai pimeässä

liikuntasalissa. Leikkijät arvotaan pareiksi. Leikkijöille laitetaan heijastinliivit päälle ja jokaiselle

parille annetaan taskulamppu sekä kolme langanpätkää. Leikkijöille kerrotaan pelisäännöt ja leikin

kesto. Leikkijät lähtevät lähtökäskystä pareittain maastoon ja n. 1 min päästä peliohjaaja (opettaja)

viheltää pilliin, jonka jälkeen leikkijät saavat yrittää löytää toisensa ja osua toisiinsa taskulampulla.

Jos toista parin leikkijöistä osutaan taskulampulla, antavat he yhden langanpätkän heidät

löytäneelle parille. Tuikkis jatkuu kunnes peliohjaaja puhalttaa lopetusvihellyksen pilliin. Sillä aikaa,

kun parit vaihtavat langanpätkiä keskenään kiinni jäännin jälkeen, heitä ei saa ottaa kiinni.

Leikkiä voi olla myös niin että leikkijät ovat yksin maastossa.

Leikin on voittanut se pari / leikkijä, jolla on eniten langanpätkiä.

Nimi: **Koputusleikki**

Tavoite: ryhmässä toimiminen, piiloutujan etsiminen auditiivisten vinkkien perusteella

Kesto: n 45 min

Tarvikkeet: 2 puukapulaa x 4 piiloutujaa, taskulamppuja (jos tapahtuu pimeässä)

Säännöt: Tätä leikkiä leikitään metsässä tai puistossa, joissa on paljon piilopaikkoja. Leikkijät jaetaan pieniin ryhmiin (esim. 2-5 oppilasta/ryhmä). 4 rohkeinta leikkijää päästetään piiloutumaan metsään määritetylle alueelle n 10 min ennen pelin alkua. Piiloutujille annetaan kaksi puukalikkaa, joita he koputtelevat n. 2 min välein ja istuinalusta, jonka päällä voi istua mukavasti. Jos leikitään pimeässä, heille annetaan myös taskulamppu mukaan, jotta he löytävät tiensä piiloonsa. Piilossa taskulamppua ei saa käyttää. Valoisaan aikaan heitä ohjataan piiloutumaan huolella, niin, että heitä ei näe (esim. oksia/havuja päälle). Leikinohjaaja (opettaja) kertoo säännöt. Ryhmä liikkuu metsässä yhdessä. He yrittävät löytää piiloutuneet koputtajat. Kun ryhmä löytää koputtajan, liittyy tämä hänet löytämään ryhmään ja jatkaa muiden koputtelijoiden etsimistä. Leikki loppuu, kun leikinohjaaja puhaltaa pilliin.

Nimi: **Valokuvasafari**

Tavoite: Keskittyminen ja toisen kuunteleminen

Kesto: 45 – 60 min

Tarvikkeet: puhelin / ryhmä

Säännöt: Valokuvasafari voidaan pitää kaupungissa tai metsässä. Oppilaat jaetaan n 4 oppilaan ryhmiin. Jokaisella ryhmällä on puhelin käytössä. Jokaiselle ryhmälle arvotaan aihepiiri (esim. rakkaus, ystävyys, tulevaisuus, menneisyys...). Ryhmät pääsevät liikkumaan ryhmässä lähialueelle

ja heidän tehtävä on ottaa puhelimella valokuvia, joissa he yrittävät tavoittaa aihepiirinsä aiheen. Valokuvissa saa käyttää mielikuvitusta. Ryhmä palaa sovittuun paikkaan annetun ajan sisällä (esim. 45 min). Otetut kuvat voidaan tallentaa tietokoneelle ja ne voidaan tulostaa ja valmistaa oma kollaasityö joko leikkaa/liimaa periaatteella tai tietokoneella. Kollaaseista voi järjestää yhteisen näyttelyn.

Nimi: Esteen ylitys

Tavoite: Ryhmässä haasteen ratkaiseminen ja toimiminen

Kesto: n 15 min

Säännöt: Ennen harjoitetta opettaja rakentaa pihalle lumesta esteen / esteitä (kesällä voi tehdä oksista esteitä metsään). Ryhmä (8-10 oppilasta) ottaa toisiaan käsistä kiinni, niin että jokaisella on kummassakin kädessä toisen ryhmäläisen käsi. Ryhmä ylittää esteet, ilman että koskee niihin ja ilman että käsiote irtoaa.

Nimi: Reitti lumessa

Tavoite: Ryhmässä haasteen ratkaiseminen ja toimiminen

Kesto: n 20 min

Säännöt: Perustetaan kaksi ryhmää (ryhmässä on n 8-10 oppilasta). Toinen ryhmä menee lumiselle kentälle ja tallaa selvän polun. Toinen ryhmä pääsee ottamaan aloittanutta ryhmää kiinni seuraten polkua. Kun ensimmäinen kierros on tehty voivat ryhmät vaihtaa tehtäviä keskenään.

Nimi: Lumiveistos

Tavoite: nuoskalumesta yhteisen taideteoksen luominen, yhteistyö

Kesto: 45 – 60 min

Säännöt: Oppilaat saavat joko vapaasti päättää oman taideteoksen aiheen tai heille voi arpoa taideteoksen nimiä (esim. kesän muisto, lunta kohti, kolme kadonnutta...). Opettaja ilmoittaa n 30 minuutin rakentamisen jälkeen, että on vielä 5 minuuttia aikaa jäljellä. Kun on rakennettu noin 35

minuuttia, opettaja puhaltaa pilliin merkiksi, että aika loppui. Lopuksi ryhmät esittelevät taideteoksensa.

Nimi: Majan rakentaminen

Tavoite: ryhmässä toimiminen, toisten kuunteleminen, mielikuvituksen käyttö

Kesto: 45 – 60min

Tarvikkeet: Metsässä irtonaisia oksia, rankoja

Säännöt: Yhteisten sääntöjen sopiminen ennen majan rakentamista:

- Eläviä puita ja kasveja ei saa vahingoittaa.
- Maa-alueen määrittämien, missä majan pitää sijaita.
- Ryhmä pohtii, mikä majan tarkoitus on, kuka siinä asuu, mitä toimintoja majassa on.

4 – 6 oppilaan ryhmien muodostaminen.

Ryhmä rakentaa yhdessä majan luonnon materiaaleista. Kun maja on valmis, ryhmät esittelevät majansa ("Asuntomessut" hengessä).

Nimi: Lumisen majan rakentaminen

Tavoite: ryhmässä toimiminen, toisten kuunteleminen, mielikuvituksen käyttö

Kesto: 45 – 60min

Tarvikkeet: Metsässä irtonaisia oksia, rankoja

Säännöt: Paras keli lumesta muovaamiseen on silloin kun ulkolämpötila on 0-+3 astetta.

Yhteisten sääntöjen sopiminen ennen majan rakentamista:

- Eläviä puita ja kasveja ei saa vahingoittaa.
- Maa-alueen määrittämien, missä majan pitää sijaita.
- Ryhmä pohtii, mikä majan tarkoitus on, kuka siinä asuu, mitä toimintoja majassa on.

4 – 6 oppilaan ryhmien muodostaminen.

Ryhmä rakentaa yhdessä majan lumesta ja luonnon materiaaleista. Kun maja on valmis, ryhmät

esittelevät majansa ("Asuntomessut" hengessä).

Nimi: Sana sanalta

Tavoite: Yhdessä tarinan keksiminen

Kesto: 15-20 min

Säännöt: Opettaja kokoaa oppilaat ringiin. Opettaja näyttää oppilaille luonnosta poimimansa asian ja kertoo, että tämä on poikkeuksellinen esine. Siihen on kätkeyty taikavoimia. Oppilaiden tarkoitus on kertoa ringissä vuorollaan tarina, kun Pellervo löytää kyseisen esineen maasta. Jokainen kertoo vuorollaan lauseen tai sanan ja esine kiertää samalla ringissä kun tarinaa kerrotaan.

Nimi: Tsemppitreenit

Tavoite: Keksiä yhdessä kannustushuuto ja toimia ryhmänä

Kesto: 10-15 min

Tarvikkeet: 2 palloa

Säännöt: Oppilaat jaetaan kahteen ryhmään. Ryhmällä on 5 minuuttia aikaa keksiä kannustushuuto. Tämän jälkeen ryhmät asetuvat omiin piireihinsä niin että joka toinen on selin piirin keskustaan. Ryhmän pitää kuljettaa pallo käsistä käsiin 2-5 kertaa piirin koosta riippuen. Kun piirin ensimmäinen saa pallon takaisin sovitun kierrosmäärän jälkeen, ryhmä nostaa kädet ilmaan ja kajauttaa kannustushuutonsa.

Nimi: Päässä laskut mykkänä

Tavoite: Yhdessä toimiminen

Kesto: 10-15 min

Tarvikkeet: Sopivia päässä laskuja 3-5

Säännöt: Oppilaat jaetaan 4-5 hengen ryhmiin. Harjoitteen aikana puhuminen on kielletty. Opettaja lukee päässä laskun. Oppilaat miettivät yhdessä vastauksen ilman puhetta ja muodostavat sen ryhmäläisten kehoista. Kaikkien ryhmäläisten on oltava mukana vastauspatsaassa.

Nimi: Kuvioita kehoilla

Tavoite: Yhdessä toimiminen

Kesto: 10-15 min

Tarvikkeet: Tarvittaessa geometrisia kuvioita kuvina/malleina

Säännöt: Liikutaan annetulla alueella kävellen tai juosten. Opettajan merkistä (esim pillinvihellys), otetaan lähin oppilas pariksi ja muodostetaan opettajan huutama geometrinen kuvio käyttäen omia kehoja. Kuviot voivat olla oppilaan iän mukaan esim. tasasivuinen ja suorakulmainen kolmio, neliö, suunnikas, puolisuunnikas, ympyrä, viisikulmio...

Nimi: Omat soittimet

Tavoite: Yhdessä rytmien luominen

Kesto: 20 - 45 min

Tarvikkeet: Luonnonmateriaalit metsässä

Säännöt: Oppilaat hakevat luonnosta kaksi asiaa, joilla voi tuottaa ääntä (esim kiviä ja keppejä).

Kokoonnutaan piiriin ja kuunnellaan ääninäyte jokaisesta soittimesta.

- Opettaja toistaa yksinkertaisia rytmejä, joita oppilaat toistavat rytmikaikuna.
- Oppilaat keksivät pareittain oman rytmin.
- Yhdistetään kaksi paria. Parit opettavat toisilleen oman rytmensä.
- Lopuksi voidaan vielä kokoontua yhteen ja opetella kaikkien parien rytmit.

LÄHTEET:

Aho, Sanna ja Teerijoki, Pipsa: Draamaharjoitusten keittokirja, Keski-Suomen Draamaopettajat ry, 2007

Haapaniemi, Rauno ja Raina, Liisa: Rakenna oppiva ryhmä, PS-Kustannus, 2014

Owens, Alla ja Pässilä, Anne: Luennot, Taide- ja elämyspedagogiikka lasten ja nuorten osallisuuden ja hyvinvoinnin kehittäjänä, 2022

Henna ja Matti Tampio: Ulos Oppimaan, PS-kustannus 2016

Pietilä, Kaisa: Reflektointi elämyspedagogiikassa, webinaari

(<https://www.youtube.com/watch?v=gFEw1NCxXWE&t=643s>)

Pietilä, Kaisa: Turvallisen ryhmän rakentaminen, webinaari

(<https://www.youtube.com/watch?v=UPJz1Sh-9WI&t=3s>)

Mast: Ryhmäyttämisosas, 2016, PDF-dokumentti.

<https://ameo.fi/wp-content/uploads/2018/02/Ryhmayttamisopas.pdf>

Outdoor-pädagogisches-Inklusions-Team: Inklusive Methoden fuer draussen von und fuer Outdoorfans

"C:\Users\Omistaja\Downloads\kjr-rmk_outdoor_methodenheft_2021_WEB.pdf"

Selbstbestimmung erfahren durch Erlebnispädagogik

"C:\Users\Omistaja\Downloads\leitfaden_selbstbestimmung_erfahren_durch_erlebnisp_dagogik.pdf"

Elbebnispädagogik spiele

<https://www.fundmate.com/blog/die-7-besten-erlebnispaedagogik-spiele>

<https://www.gruppenspiele-hits.de/kooperationsspiele.html>